

Foia enciclopedica si beletristica cu ilustratiuni.

PEST'A

Vineri
27 sept.
9 oct.

Ese totu a opt'a di

Pretulu pentru Austria
pe jul. - dec. 4 fl. —

Pentru Romania
pe jul. - dec. una galbenu.

Nr.

34.

Cancelari'a redactiunei

Strat'a lui Leopoldu Nr. 4.

unde sunt a se adresá manuscriptele si banii
de prenumeratiune.

Anulu

IV.
1868.

SUSPINU

(la mortea amicului meu Eug. Bolog'a.)

„I tu jaceai atuncea pe patulu de durere,
Candu eu priveam pe urma la tine c'unu fiuru —
O vorba de pe buze-ti — unu dulce riu de miere —
Dicea tramuratoria: „Adio! la revedere!“
Si eu de langa tine, plecai cu mare doru.

„Nu nu!“ diceam in mine, „amiculu meu nu more,
Din sinulu sêu celu fragedu, speranti'a n'a fugitu:
Elu este inca tineru si gingasiu ca o flore,
E verde ca si Maiulu jun'i-a-i rapitoria,
Si pieptulu sêu e tare de dîle neslabitu “

Acêsta mangaere mi-o da speranti'a mie
Si candu eram departe d'alu tiei mele plaiu,
Visám de revedere cu multa bucuria,
Vedeam prin mii de dîle a nostra amicia,
Dîmbindu incununata d'unu lungu si dulce traiu.

Doriam apoi minutulu menitulu sê ne 'mpreune,
Smtiam eternu pe buze-mi unu dulce sarutatu —
„Sê salte doue animi! si cupele sê sune,
La or'a revederei! in dîlele mai bune.“
Asié siopteamu pe cale-mi de visuri imbetatu.

Dar' vai! p'atunci durerea secà a ta vietia,
Si sinu-ti plinu de doruri mereu se vestediá,
Pali'a pe fruntea-ti trista ghirlanda de verdetia,
Si ochiulu teu celu sarbedu petrunsu d'a mortii cetia,
O lacrima din urma p'alu teu obrazu storcea.

Atunci! atunci amice, o trista presimtîre,
Prin pieptulu meu d'odata trecea cu reci fiori,
O stea nefericita stingundu a sa lucire,
Cadea de susu din stele c'o jalnica sioptire:
„Amiculu teu celu dulce, e stersu din muritori:“

Oftari nemarginite, loviri omoritorie,
Si nopti de ganduri negre si lacrimi de chinu:
Erau atuncea totulu ce sortea 'ngrozitoria,
Versá aduncu in pieptu-mi cu ura si furóre!
Atunci poteam in lume sê blastemu, se suspinu —

Vedeam in totu minutulu mormentulu teu celu rece,
Implendu-se de lacrimi din ochi nefericiti, —
Vedeam conductulu jalnicu, d'in lume cum pretece,
Pre celu iubitu de lume, — alu cãrui sufletu trece,
Prin marea aerina la cei mai fericiti. —

Dar' eu lipsám atuncea d'in celu conductu de jale,
Si nu puteam cu tine, sê mergu pan' la mormentu,
Din ochii mei amice, se versu de lacrimi vale,
Si 'n clip'a cea din urma pe scandurile tale,
S'aruncu si eu cu altii o mana de pamentu — !

Me iérta umbra dulce, cã neci o sarutare,
Pe buz'a-ti inghiatiat, eu n'am pututu lasá!
Si candu vei trece trista p'a orcului carare,
Si sungura vei plange prin maluri solitare,
Inpaca-te cu mine, si nu me blastemá!

Că eu aici sub soare, eternu voi fi cu tine,
 In gandrile mele in jalnicu suveniru —
 Si numele teu dulce scaldă-lu voi in suspine
 Chiamă voi a ta umbra in timpulu noptii line,
 Sê 'nchida ochiu-mi jalnicu c'umu visu de amagiri.

Decâte ori pe lira-mi a Musei sarutare,
 Va scôte câte-unu sunetu scaldatu in plansalu meu,
 De-atâtea ori amice, va fi a mea oftare :
 „Grabesce-ti mörte sborulu ! sê dau o 'mbratîsiare,
 Amicului ferice, din dalbulu — Eliseu !“

I. Lapedatu.

Nu-e mortu ei ar' voi se möra.

(Novela istorica.)

II.

Dupa acést'a festivitate boierii se despartîra cu destula indignatiune pentru celea petrecute in salonulu dameloru si pe fetiele loru poteai observá, câ toti au inea de lucru cu aspirantele; numai Vulturu remase in natur'a lui seriósá, câ-ci betranetiele sunt atâtu de serióse, si atâtu de obositóre.

Ospetii se despartîra si Vulturu se apucá de ocupatiunile lui cutidiane, dîlele de tomna trecura in diligintia, sosî si érn'a cu negur'a in firmamentu, dar' trecu si acést'a si nemic'a stramutare, boierii erau ocupati cu patri'a; cui i-ar' fi tresaritu prin minte a merge la Vulturu se bata cupele de vinu.

Sórele de primavéra resculá d'in pamentu florile somnoróse, si firmamentulu incepu a fi mai frumosu prin canturi de paseri prin parfumulu de giocei; dar' pentru cine ascépta unu altu sóre sên caldiésca o anima fatigata, insedaru inflorescu florile, insedaru canta si se desmerda in natura miriadele de paseri sburatóre, pentru un'a ca atare sunt de prisosu tóte. — câ-ci ea totu se tiene: câ, ca ea nu este nimenea nefericita pe pamentu. Silvi'a si-a stramutatu natur'a, nu se scie mai multu jucá cu Brandusi'a, ea erá nefericita, pentru câ iubea pe Colonfirescu.

Adese in acestea dîle de primavera se ducea in satu la beserica, acolo apoi se rugá ferbinte lui Ddieu asia, câtu de multe-ori atâtu erá de rapita in fantasii de pietate, câtu de nu-i dîcea Brandusi'a: câ au trecut mis'a si parintele ascépta se inchida beserica, — cine scie pana candu s'ar fi sciutu rugá lui Ddieu.

Dar' ori ce anim'a atinsa de o durere i-cade bine a se vaerá in espresiuni de pietate câ-ci rugatiunea consóla anim'a intristata. Rugati-ve cei-ce iubiti, acest'a e singurul medicamentu pentru voi — medicii nu sciu curá acést'a durere, si ei sunt ómeni muritori — o! lasá-ti sê

curga lacrimile, sê curga, tare sê curga, si apoi le stergeti in secretu.

Muma-sa erá atâtu de confusa in ocupatiunile ei de fertu, câtu dieu ea si acum erá de acea convingere: câ puiulu ei e fericitu — in tóta diu'a dupa rogatiuni-i dîcea: puiulu mamei, apoi cugeta si la mine, apoi cu acést'a se ducea si se apucá de fertu, ea totu ar' fi fertu de nu-i dîcea Vulturu: tu ai vré se me omori in amóre si cu fertulu teu, nu ai tu féta mare, si nu ai tu servitóre, apoi ar' fi bine sê mai ai grige si de féta; câ-ci câtu-i diu'a totu oftandu o vedu privindu dupa pavilonu in undele apái, acum, acum cugetu câ vede pe óre cine si voiesce sê sara la elu in apa.

Dar' spune paretiloru, ori ei, totu atât'a: ridea, si acum intr'o óla, acum intralt'a mestecá óre ce, ce dadea aroma placuta.

Betranulu Vulturu vedindu-o cu atât'a in diferentismu, o lasá, se ducea in chili'a lui, apoi se cugetá la celea trecute, si éra-i vinea de dîcea: o! pentru ce nu a potutu sê fia fét'a acést'a unu voi-nicu sê-lu sciu acum luptandu-se pentru patria.

Silvi'a erá pe pavilonu, cu ochii tîntiti in ap'a Cernói; vedea ea óre ce, acolo nu putemu scii, dar' atât'a se potea observá: câ are o dorere, câ-ci altu cum nu se prindea cu mana de anima, si ochii nu i-ar' fi fostu innotati in lacreme si pe buzele ei nu se iveau nesce suspine ce-i puneau in miscare fragedulu ei peptu, pe care se mugureau dóue flori de raiu.

Cugetulu ei s'a perdatu in trecut, voiá sê véda unu idealu ce-i sborá ca unu floru prin anima, voiá sê véda unu secretu sê scia d'in elu viitoriulu sêu, sê cunosca fericirea, sê cunosca amorulu, si apoi cunoscundu-lu sê se urce la ceriu, sê si-caute alta patria unde nimenea nu-i va conturbá, unde tote voru fi in armonia cu fantasiele ei, unde nu este despartîre, unde cuvântulu „Adio“ nu esiste, unde angerii le siopotescu: iubiti-ve, câ si tatalu vostru celu cerescu ve iubesc!! In acelea mominte par' câ vedea fati'a a celui june pe care atâtu de tare-lu sciea iubi, despre care sciu si audîse câ e nobilu si bravu in batalia, adoratulu de tóta Romania, stimatu de betrani si teneri, acarui suveniru a ampluru anim'a ei de sperantia — apoi vedea faci'a lui palida privindu cu gele la ea, lu-vedea ranitu in batalia, si nimenea nu erá sê-i lege plag'a si ea alergá atunci ca o nebuna sê-i lege ranele si sê le spele cu lacreme si sê-i prinda man'a lui in man'a ei — — — si o! atunci unu surisu amaru sê ivea pe fati'a ei trista — observendu câ acestea sunt numai ilusiuni desierte.

Asia-i viéti'a, tenerii se iubescu pan' la ne-

bunia, si ei nu sciu unulu de altulu patimescu si in acést'a patima se credu câ-su nefericită — dar' asia-i viét'ia cine póte stramutá cursulu naturei? cine e acél'a, care nu a iubitu si iubindu nu a fostu bolnavitu??!!

Serman'a Silvi'a, se'ntrébá pre sine. Unde póte sê fia elu acum? Sci-va elu: câ eu patimescu pentru ca sê-lu vediu, o! atunci ar' vení, ar' sborá pe calulu sêu aprigu, si ar' dîce: te iubescu Silvio! si atunci o lovitura se dau inimei mele, si pe incetulu a me sfarsî si in fine a morí in acést'a dorere, si atunci in mormentu a ascultá dorerea lui, si plangandu va picá pe mormentu si va morí.

Serman'a Silvi'a!!

In acelu momentu óre ce-i sioptea, câ nu-e acolo unde lu-cautá, se uitá la munti pe cari-i dorea, sê-i prefaca in siesu, se véda departe, departe, pana unde se luptá romanii cu tatarii, si a priví pe Colonfirescu in periclu si ea sê curga sê-lu elibereze, apoi sê-i dîca: vedi pentru ce esti atátu de audace!!

Betran'a servitóre nece candu se despartíá de ea, si acum o privimu in mediloculu pavilonului cu cótele pe genunchi si cu faci'a ei sbarceta, nescoccea logica d'in unu pumnu de bobi.

Éca-te cocóna Silvio, — si cu una mana aretá la unu bobu ce remase singuru — vedi acestu bobu, de ar' fi impreunatu cu acést'a ar' fi bine — pragulu e inchisu, drumulu e inchisu, dusmanii in casa, mare superare si mórte grabnica, nu stâ bine — si éra i-mai descáná si éra i-impresciá — nu stâ bine mi-potu da capulu bobii se gramadescu si unulu remane; nu póte sê fia bine dîca cine ce va dîce, dusmanii in pragu, dusmanii pe drumu — si apoi-i-luá si-i tîpá in apa, sê uitá la ei, si-i vediù resfirati, apoi oftá: vai de mine ce bazaconii si lucruri ne curate!!

Silvi'a si-a uitatu câ mai sunt fiintie pe pamentu, ea se cugetá: câ ar' fi bine sê mora. — Puiulu mamei puiulu mamei, se audiá strigandu, si se deschise usi'a, si mam'a in spaimentata sosl si luá puiulu sub aripi — lu-sarutá in ochi in frunte si dupa tóta sarutarea: puiulu mamei puisioru.

O scena a unei mame tresarita d'in ocupatiunile de fertu, si-vede unic'a sperantia periclitata, vení ca unu angeru sê cunósca durerea neindestulirea puiului ei, voiesce sê-i dee sufletulu, — insedaru sufletulu odata ranitu de amoru sbóra, nu-e mai multu alu parintiloru, amórea unei mame nu e destula recompensa furtului, care fura anim'a.

Puiulu mamei, spune-mi a ta durere alu

teu doru, spune, voiesci sê fiu in veci cu tine, séu spune-mi ce voiesci?

Silvi'a tacea si-si apesá capulu pe sinu, ca candu de acolo ar' acceptá o vindecare; sarutá acelu sinu si tóta sarutarea érá unu medicamentu pentru anim'a ei fatigata.

Candu adórme omulu in sinulu mamei, se dîce câ te renasci de nou, séu vinu angerii padfitori si aducu pe cine doresci

Mam'a o leganá si zefirulu suflá atátu de placutu!

Intre aceste, pe pórt'a castelului de catra apusu sosl unu óspe cunoscutu, lu-cunoscea si Babu, care tóta diu'a siedea inaintea portei, ca sê nu intre nimenea necunoscutu, elu facù d'in códa candu intrá acestu óspe, pentru câ érá Colonfirescu.

Trecù mai unu anu de candu se despartí; ocupatiunile patriei lu-sustienura; dar' si acum numai pe unu momentu, câ-ci Sinanu pasi'a amenintia teritoriulu romanescu cu o óste colosala, si voiesce sê umilésca pe Mihaiu.

O! dar' cine érá cu voia buna, cine érá fericita? cine suridea de bucuria acum?? Acum nu érá lipsa de Brandusi'a câ-ci bobii nu sunt de lipsa între cei, ce se ascépta cu caldura si cu dragoste, acolo bobii stau pré bine.

Serman'a betrana, copiii déca capeta aripi sbóra si uita de babele betrane cu povestile loru misterióse.

Dar' ce am se dîcu pentru aceste mominte este: câ vediut'ati o flóre vestedîta, nemicita, si vediutu-o ati éra a inviá si éra a inflorí si in fine éra rupta si totu asié nencetatu?

Silvi'a nece candu fu cu atát'a fantasia, ochii ei ardeau in flacara, de acâror'a focu s'a fostu pèrguitu obrazii ei rotundi, si buzele ei pornite pre unu surisu de bucuria esprima neincetatu: câ sunt in viét'ia si mominte de fericire.

Lui Colonfirescu-i stá bine palidu si melancolicu a tiené manele Silviei tremuratorie in manele sale feróce de baltagu.

Bine dîse betran'a lui Udrea; câ ce mai parechia de omeni!!

— Silvio! o! Silvio dîse Colonfirescu cu o vóce plina de afectiuni de amoru, — in natura ceriulu e cu sore, campulu e cu flori, si padurea e cu paseri! singuru eu sum fara de a avé pe cine-va de si nu alta, sê me planga candu voi morí! numai pentru mine s'a schimbatu natur'a. — Dar' peste putínu tempu va suná trimbít'ia. unic'a mea consolare, si in acestu sgomotu va fi bine a uitá câ sum nefericitu, uitandu câ am iubitu pe o fetitia destulu de resolutu, dar' inse-

daru; destinulu pentru mine a fostu crudu, pe candu altii Silvio sunt atât de fericiți.

— Si potu eu se știu: câ cine e aceea fericiți, sê schimbu cu ea viéti'a, ori de voiesce sê me primésca de sclava, sê-i dîcu ne'ncetatu: tu esci cea mai fericiți între muritori, — dîse Silvi'a, si vocea ei lina se ascunse printre buzele ei caste de sarutatu.

— Ai voi sê știu, câ cine e aceea fîntia, tu Silvio, tu ai voi se știu câ pe cine iubescu?? Acea fîntia e fara de nume, atât'a-ti potu spune câ o iubescu si de asi ști câ o iubescu si altulu asié ca mine, l'asi nemié ca cum s'a nemicitu Sodom'a si Gomor'a — o! iubescu cu nebunia chipulu ei, ce mi-a cuprinsu mintea, vocea ei, ce mi-a luat puterea, si ochii ei, ce m'a facutu beatu, mi-dîce câ o iubescu; inse nu știu de si ea me iubescu — ti-spunu, câ aceea nu o știu.

— Ea te iubescu, cu știu, ea a venitu la mine mi-a sioptitu cu lacreme si in suspinu, câ te iubescu! câ-ci cine nu ar' iubi pe fiulu patriei, pe bravulu resbelatoriu, — ea te iubescu

— Me iubesci tu Silvio, — eschiamă voiniculu si prinse man'a ei frageda si sarutandu-o dîse: pentru tine a patimí mi-a fostu dulce; si știindu câ amorulu meu si-are resunetulu sêu pe buzele aceste dulci; acum déca voiu morí, știu câ am unu angeru padîtoriu, pe Silvi'a, carea me iubescu. Este Silvio, tu te vei rogá pentru mine deca voiu perí in lupte.

— Eu știu, — dîse Silvi'a, — câ tu tieni patri'a mai pre susu de viéti'a, dar' tu ai detorintia si pentru cine te iubescu, — vedi tatalu meu dîce: câ pentru ce nu sum eu unu voinicu sê me invetie sê luptu, — vedi eu am invetiatiu dela elu: câ déca inamiculu voiesce sê-ti atace crescutulu, atunci tu tiene sabi'a in susu si totu in acelu momentu, sdobresce casc'a cu capu cu totu si déca vei fi atacatu la anima atunci atunci cugeta la la mine cugeta câ acea anima e mai multu a Silviei care te iubescu

Erau aceste atari espresiuni, la cari nu-e de lipsa comentariu neci a spune secretulu: câ Silvia si-a mai potutu aperiá castitatea buzeloru ei.

Unu zefiru de primavera placutu leganá salcile triste de langa pavilonu si Silvi'a si-ascunse faci'a ei aprinsa pe sinulu aceluia, care o tienea cu fragedîme in bratiéle lui.

In acelu momentu candu tinerii se iubescu, óre se descenda d'in ceriu angerii se spuna celoru ce se iubescu: câ sunt fericiți??!!

— Crede Colonfirescule, — dîse dupa o pausa Silvi'a cu naivitate — acum nu-mi va fi

lungu asceptulu de voiu asceptá cu barbati'a; câ-ci pana acum am fostu atât de orbita pentru a suportá departarea ta, — știu câ tu ai sê te despartiesci; câ-ci pe cum ai enaratu Sinanu pasi'a amenintia tiér'a si Danu si Mihnea au facutu atentatu in contr'a lui Mihaiu; știu câ tu vei aperiá pe Mihaiu, inse te padiesce de Danu pe cum știu elu ne-a amenintiatu, se pote câ acest'a-lasa sê aduca periclu asupra nostra, eu știu câ Colonfirescu are sabia inse inse

(Va urmá.)

V. Grozescu.

ECONOMIA TEMPULUI.

Dedicata dómneloru de casa.

II.

Pa langa pregatirea mancariloru, *portarea grigei de imbracaminte*, inca e un'a din agendele de frunte a le dómnei de casa.

Nu avem scopu a aretá ce vestminte sê se folosésca la imbracare, fara numai cum sê se ecoromiseze tempulu. La portarea grigei de imbracaminte éra-si sta intrebarea: este dómn'a de casa singura activa, séu numai inspectiunéza?

Știu câ nu totdeun'a avemu camesie noue, dar' reparate si curate potu si debue se fie. Deci, déca dómn'a casei e singura activa, atunci nu va delaturá nici unu frustu care se tiene de vestminte albe pana nu le va fi cercatu mai intaiu, impreuna cu fetitiéle sale déca le are, si aflandu defecte, nu le va fi reparatu. La camesie se póte face exceptiune dela acést'a regula. care mai cu scopu se reparéza dupa spelatura. Câ-ci camesiele si ciorapii de multe ori si in spelatura se rupu, si asia s'aru perde tempu indoitu reparandule si nainte si dupa spelatura. Totu asemenea procedéza dómn'a casei cu imbracamintele si atunci cându numai inspectiunéza repararea si spelarea loru.

La tóta intemplarea inse, economi'a tempului poftesce spre acestu sfersîtu a alege tempulu celu mai acomodat, acelu tempu, carele nu se recere spre deplinirea altoru agende mai urginte, si carele éra-si nu se conturba prin alte ocupatiuni. O Regula buna e ace'a, candu dómn'a casei otaresce o dí anumita in septemana d. e. luni séu marti, spre cercarea si repararea imbracaminteloru. Si inca órele de dupa prandiu. Apoi éra-si acelu tempu candu nu se accepta visite straine. Dar' mai cu séma acelu tempu, candu barbatulu e ocupatu in afacerile sale, si inca mai bine candu e ocupatu afara de casa. Câ-ci de si ori care barbatu cunósce necesitatea

BCU Cluj Faculty of Letters and Social Sciences Cluj

GEMENII DE LA SIAM.

luerului, totu-si nu-i prea place a fi martore la astfeliu de deprinderi.

Inainte debue dispusu de tempulu acestei afaceri, era domn'a de casa, se nu uite ser'a dupa ce a terminatu cu domestic'a agendele dilei urmatoria, a nu trage sub discutare si cestiunea imbracaminteloru. De ore ce putiene minute bine folosite si aci, recompenséza insutitu ostene'l'a, castiga multu tempu si incungiura multa neplacere.

III.

Unu momentu sublimu in economi'a tempului, e si *crescerea prunciloru*, pentru fiecare domna de casa. O cestiune asia ponderosa, ca a educatiunei, despre carea se potu scrie volumeni, vedu stimatele cetitorie, ca nu o potemu tracta in tota estinderea ei. Noi numai tem'a nostra, carea e economi'a tempului o consideramu si aci mai deapropo.

Afirmamu deci cu deadinsulu, cumca unu succesu favoritoriu alu educatiunei, lu-potemu spera din partea unei domne de casa, numai deca va ave acestu motto scrisu cu litere de auru pe fruntariulu casei: *ordine buna cu stricta impartire a tempului*.

Pentru baetii micuti, pentru sanetatea si prosperarea loru, e recerintia cardinala ordinea si punctualitatea in tote. Mancarea, scaldarea, dormirea si preambalarea in liberu, tote se intemple in tempulu si ora destinata. Era curatieni'a — carea e anim'a la tota ordinea, — curatieni'a de sub carea nu se pote subtrage pe sine nici una domna de casa de ori ce rangu si conditiune, fara a nu cade in peccatulu ne curatieniiei si a semtiului de josu, curatieni'a d'eu, nu pote lipsi dela crescerea prunciloru nici de catu. Atatu prunculu, catu si tote obiectele cu care vine elu in atingere, debue se stralucesca de nimbulu curatieniiei.

A da unu registru completu despre impartirea esacta si detaiata a dilei amesuratu stariiloru si cercustariloru, nu este cu potintia aci. Suntu inse reguli, cari se aplica la tote cercustarile. Asi'a deca domn'a casei, s'a dedatu cu constantia energiosa, fara intrelasare, a fipsa in tota ser'a planulu agendelor dilei urmatorie, si inca deca mai are desteritate, dupa recerintia a pote stramuta ceva din planu, fara ca ordinea se sufere scadere — atunci ea a castigatu multu.

Unde suntu prunci scolari, domn'a casei se-si intretiese ocupatiunile de dimineti'a asia, catu cerculu familiaru intregu, stee ori din cati membri, cu stapanulu casei in frunte, de odata, si nici de catu pe rendu, se dejeuneze. Imbracarea

prunciloru, carea firesce premerge dejunului, e ocupatiune placuta, dar' si obligata, pentru mame. Deca dara mam'a seu domn'a casei deda pruncii din fraged'a tineretia, ser'a la desbracatu, a-si depune vestmintele sale in ordine buna si la unu locu destinatu; deca domn'a casei cu fetitiile ei impreuna, inca de cu sera scotu si punu camesi curate, ciorapi, sterguri etc., pentru fiecare membru din familia pentru diua de schimbatu; in urma deca domesticii suntu instruati si dedati cu tienerea ordinei de curatitulu caltiuniloru, de aducerea lavorului si a apei de spelatu, — atunci deminetia la imbracare dispore tota confusiunea, si se fia membrii familiei catu de numerosi, imbracarea nu pote, si nici e iertatu se tiena multu. — Frecuentarea scolei se tiene de orele anumite. Pruncii scolari a le unei mame regulate, voru fi totdeuna in scola la tempulu seu. O intardiare causata prin scularea, imbracarea si dejunarea ne-regulata, aduce mare dauna si neplacere. Scolariulu intardiatu, ca se ajunga la scola pe ora destinata, va fi silitu se alerge, alergandu se va infierbinta si obosi, si asia sub prelegere va fi resfiratu si confusu, perdiendu folosulu primei impresiuni a scientiei propunende in ora d'antatu. Detrimentulu unei intardiari de soiulu acesta lu-semtiesce si domn'a de casa. Deca e silita a se grabi cu tote ca se-si alunge pruncii la scola, o! atunci cata confusia! catu necazu! imbracarea si dejunarea voru merge deavalm'a, si dupa alungarea prunciloru la scola va remane ingrigita, si va trebu multu tempu pana se va fi reculesu a urmari celelalte ocupatiuni. Ordinea buna capeta atunci o lovitura era masina cea altcumu usioru amblatoria, ese din cursulu seu.

G. Traila.

(Va urma.)

SUVENIRI DE CALETORIA.

V.

La Belgradu, — inceputulu orientului, — Baziasiu, — fluviu cu doue colori, — doue persoane blondine, — o copila muscalesca, — Carpu, — regiunea, — o familia romana, — domnisior'a Sultanitia, — Rusiav'a, — cu carutiile, — Gura riului.)

Numai decatu esti pe acoperisiu se me delectezu in regiunea cea romantica. Si nu inse daru. Inaintea mea se estindea o panorama pre interesanta si frumoasa. In stanga ni se infatisia o vale productiva, er in drept'a se innaltia renunim'a cetate Belgradu.

Regretu, ca cu ocasiunea acest'a nu am datele necesarie spre a vi presentia istoriculu

Belgradului; deci nu vi potu comunicá decátu numai impresiunile a câte-va minute.

Belgradu diace pe o coste de munte la tiermurea Dunarei, formandu o peninsula. Acést'a situatiune strategica o face posibilá de a poté resiste unu tempu indelungatu atacâriloru inimice. Insa-si cetatea e despartîta de fortareti'a, carea se intinde chiar' pana la marginea riului. Principele de acuma reside in fortaretia. Cetatea si pana in diu'a de adi mai porta urmele domniei turcesci; in partea situata in vale câtra Dunare mai sunt si acuma câte-va minarete turcesci.

Renumit'a gradina Tòpsîderu, unde se esecutà nu de multu macelulu celu infricosiatu, ce in partea cealalte, si ast-felu nu o poturamu vedé.

Intr'a aceste toti caletorii esfra pe acoperisii, privindu orasiulu ce se estindea inaintea loru.

Si intru adevèru Belgradulu pentru unu caletoriu de la apusu infatîsiedia unu prospètu forte interesantu, — câ-ci aice se incepe orientulu. Inse nu poturamu a ne delectá multu in positiunea cea frumoasa a orasiului, câ-ci vaporulu inaintà cu repediune, si neoprindu-se la Belgradu, ne duse mai departe.

D'in ambele parti se innaltiau nesce dealuri frumoase, inzestrate cu paduri si campii fructifere. Ici colo diarisemu si câte unu satu si fortaretie de pe tempulu turciloru.

Dupa midia-dicam la o ora sosiramu la Baziasiu, ultim'a statiune a drumulu de feru. Ací vaporulu se oprì si ne inmultiram cu mai multi caletori.

De ací incolo devenì d'in ce in ce mai interesanta, chiar' insa-si Dunarea ni representà unu spectacolu curiosu, câ-ci avea d'oue colori, — partea de catra Baziasiu vènetà, éra de catra Serbi'a rosia, pentru cà aice se unesce cu unu riu cu unde rosii.

Facu o revista a supr'a óspetiloru noi. — D'oue persóne mi-atrasera atentiunea deosebitu o copila blondina si unu barbatu blondinu.

Copil'a indata ce venì pe acoperisii aprinse o cigareta, — éra barbatulu incepù sê converseze cu o dama frantiosesce.

Copil'a inse me interesá mai multu pentru câ esteriorulu seu avea ce-va estordinariu. Cu perulu seu taiatu si cu cigareta in gura mi-pareà, câ vedu inaintea mea unu june. Vorbîa cu elegantia si suridea cu placere.

Intr' aceste se apropià de d'ins'a unu june cu o fisonomia neplacuta si dura. Erá frate-seu. Incepura a vorbi — muscalesce.

Brr! Indata mi se ruinara tote ilusiunile. Copil'a mea devenì urita. Limb'a muscalesca i diformà budiele. Acést'a limba dura neci de pe budîtiile unei femei nu resuna frumosu.

Nu sum pentru aliantia cu muscalii, penaceea indreptai pasii spre cealalta parte a vaporulu. De odata audîi sunandu o vóce de langa

Domnule Carpu, vina aice!

Ne întorsei sê vedu, care e Carpu, autorulu referentiloru interpelatiuni d'in Camer'a Romaniei? Si ce vediui? Erá junele blondinu despre care vorbii mai susu.

Cu tóte câ dlu Carpu la noi n'are neci unu omu care sê-i urmeze politic'a, — i-o spusei in fatia, — totu-si lu-privii cu oresi-care interesare. Carpu are trei-dieci si unulu de ani, dar capulu; e deja plesiu, — câte-va taiature pe fati'a si fruntea sa ni demustra curagiulu seu, — ceea ce dupa unii e unic'a facultate a dsale; eu inse nu me tienu competinte a judecá a supr'a talentulu dsale.

Dupa media-di cam la d'oue óre sosiramu la Moldov'a-nóua, unde vaporulu se oprì, si ne mutaramu in alte d'oue vapóre mici, din cauza câ fundulu apei fiindu plinu de stance, trecerea cu vaporulu celu mare ar fi periculósa. Ne asiediara dara in d'oue vapóre mici, ne indesara ca o bute de cringi, si plecaramu incetu incetisioru.

Pentru incomoditatea caletoriei ne recompensà frumseti'a locuriloru pe unde trecuramu. Din ambele parti se innaltiau catra nori nesce dealuri romantice, intre cari curgea Dunarea majestósa. In stang'a se estindea graniti'a Austriei; josu sub munte conduce o cale facuta cu multa maestria, — si in departâri proportiunate diariramu câte o casulía de padia, inaintea careia se preamblá câte-unu graniceriu romanu inarmatu; pe cóstele muntiloru pastori romani pasceau caprele loru, intonandu cu fluerulu loru melodii dulci armonióse romanesce; josu pe drumu d'in candu in candu trecura carutie, si diariramu tierani si tierance in costume frumoase pitoresce. De-a drépt'a fluviulu se estinde pamentulu Serbiei, in satele de la margine inse locuescu mai alesu romani; diregatorii serbi din aceste parti trebuie sê invietie romanesce, de cumva dorescu a fi intielesi de catra poporu; in beserice inse liturgi'a se face in limb'a serbesca; invetiatorii poporali sunt serbi, si numai pucini dintre ei seiu romanesce; totusi simtiulu nationalu nu s'a stinsu in confratrii nostri din Serbi'a, si cei mai cu stare dintre ei si-tramitu coppii loru la cutare invetiatoriu romanu.

Tiermurea serbésca e multu mai interesanta. Din partea acést'a vâile sunt mai dese, si astfelu poturamu vedé mai multe sate, — între cari câte-va ruine de fortaretie vechi ni infâțiara spectacole multu interesante.

Cursulu Dunarei in aceste locuri in fia-care minutu ne invita a priví alte si alte panorame frumóse si tablouri romantice. Acusi suntemu între dóue dealuri, si nu vedemu neci macaru o casulía de pastoru; acusi ni se deschide o vale frumósa, pe care se estinde vr'unu satu; mai incolo incéta si privelescea ast'a, si nu potemu vedé nimica, câ-ci inaintea nóstra se innaltí o stanca grozava, apoi trecemu la piciórele stancei, o incungiuramu dimpreuna cu fluviulu, si de dincolo éراسi gasimu alte regiuni.

Trecandu totu prin asemenea locuri sér'a sosiramu la Cirova, unde éراسi ne urcaramu pe unu vaporu mare si continuaramu calea numai decátu.

Josu in salonu erá o caldura nesuferibila. esíramu dara mai toti pe acoperisiu. Si de aci inepe partea cea mai interesanta a caletoriei mele, — nu pentru dvóstre, ci pentru mine.

Facui cunoscinti'a unei familii romane de langa Turnu-Severinu. Erau trei inisi, tat'a, mam'a si fiic'a loru, o bruneta gratíosa.

Erá o copila cu multu spiritu, si sciea sê surida intr'unu modu fórte incantatoriu.

Ei se rentornau dintr'unu orasiu alu Banatului, unde domnisiór'a Sultantia avú ocasiune sê cetésca „Famili'a," si astfelu me cunoscú din nume.

Erá o séra frumósa, lun'a luminá melancolicu, si noi ne preambalamu pe acoperisiulu naiei, glumindu, ridiendu si conversandu cu placere.

Domnisiór'a Sultantia de odata se intórse catra mine, adresandu-mi urmatoriele cuvinte:

— Promite-mi, câ nu-mi vei refusá o ro-gare.

— Numai de va fi posibila.

— Da, este posibila. Atêrna numai de la dta.

— Asié dara ti-promitu.

— Sê scrí ceva in albumulu meu.

— Cu tóta placerea.

Luai o cerusa si la lumin'a lunei improvi-sai in albumu urmatóri'a poesióra :

Frunda verde de pelinu,
Josu la Turnu-Severinu

Siede-o dalba copilitia,
Totu cu zimbetu pe guritia.

Budiele-i sunt campuri dragi,
Podobite totu de fragi;
Dómne cu ce mai placere
Asiu culege fragi din ele.

Ochisiorii ei caprii
Sunt ca nesce stele vii;
Asiu simtí o bucuría
Sê lucésca numai mie!

Crinisiorii ei tufosi
Sunt ca nesce crengi umbrosi;
Dieu câ tare mi-ar placé
S'adumbrésca fati'a mea.

Sinu-i e o baia de-auru,
Si amoru-i unu tesauru;
Asiu dorí eu dragalasiu
Ca sê fiu alu ei baiasiu.

Domnisiór'a Sultantia cetí cu surisu pe budie aceste síre, si mi-díse amenintiandu-me cu dragalasiulu ei degetasiu :

— Nu cumva cine-va in patri'a dtale sê se supere pentru aceste cuvinte!

— Nu credu sê se supere cine-va, — respunsei eu.

Intru aceste sosiramu la Rusiav'a, ultimulu orasiu in imperiulu austriacu, unde dupa sugrumarea revolutiunii in 1849 Kossuth ascunse corón'a Ungariei; de aice mai merseram unu petrariu de óra si ne opriramu la satulu Sírova. Acolo toti ne coboriramu si fiindu câ din caus'a stanceloru vaporulu nu póte merge mai departe — ne puserâm in cerutie si astfelu continuaramu caletorí'a nóstra pe pamentulu Romaniei libere.

Erá o caletoría pré romantica acésta. Josu sub munte pe tiermurea Dunarei patru-dieci de carutie inaintau un'a dupa alt'a la lumin'a facleloru; acést'a lumina reversá o splendóre mistica a supra conductului, si se reoglindá fantasticu in undele Dunarei late.

Pe la diece-óre sosiramu la satulu Gur'a-ríului, unde ne aceptá unu vaporu mare.

Iosifu Vulcanu.

Conversare cu cetitóriile.

— Bucuresti 18/30 septomv. 1868. —

(Mod'a de la Bucuresti, — la teatru, — calea mogosióii, — gra-
diu'a Cismegiu, — festivitate militaria, — siédinti'a publica a so-
cietátií academice, — o representare teatrala, — Millo.)

Bon jour mesdames!

Suntemu la Bucuresti, stimatele mele cetitórii! Asta-e mod'a pe aici. Déca intalnesci pe strada pe cutare cu-noscutu, déca intri in atare casa, nimene nu te primesce cu altu ceva decâtu cu „bon jour;“ pentru cá sê vedeti, aceste cuvinte suna mai frumosu, sunt mai elegante decâtu nescari cuvinte romanesci salutátorie. Celu pucinu asié dícu damele de la Bucuresti.

É bine, permiteti-mi dara sê me ticnu si eu de mod'a de aici, pentru cá me temu, cá altfeiu nu potu sê intru neci intr' unu salonu.

Permiteti-mi sê vi dícu inca odata: „Bon jour mesdames!“ Dvóstre suridetí gratíosu. Acestu surisu me deobléga multu. Vi detorescu multiamite. Merci.

Dominec'a trecuta demanétí'a pe la 10 óre me preambam inaintea teatrului nátiunalu. Acestu edificiu e mai grandiosu si mai mare decâtu teatrulu unguerosu din Pest'a. Privindu-lu de odata díátrii apropiandu-se o familia cunoscuta. Peste câte-va minute sosira langa mine. Dupa salutare dómn'a me intrebà:

— Ou allez vous a present?

Adeca unde me ducu? Nu scíu, -- respunsei, pentru cá nu mi-am defptu neci unu locu.

— Eh bien, monsieur, vina cu noi!

— Pré bucurosu. Dar undé?

— In Cismegiu. Acolo domnitoriulu in fia-care domineca tiene revista a supra soldatiloru.

— Me ducu cu multa placere.

Trecuramu prin podulu mogosióii, strad'a cea mai frumoasa in Bucuresti; merseram prin pasagiulu romanu, unde sunt administratiunile diuarielor, si la intrarea Rosetti intraramu in frumós'a gradina Cismegiu.

Soldatii stateau deja in ordine acceptandu sosirea Domnitoriului, — si unu publicu numerosu de ambele secse se preamblá la umbr'a arborilor tufosi, dorindu a vedé acést'a festivitate. Nu peste multu resunetulu bandei musicale anuntíá sosirea Domnului, si numai decâtu se incepù revist'a care tienù mai o óra.

Domnitoriulu are unu esterioru placutu. Are talia midilocia si e blondinu. Amblandu in giuru cu fia-care oficieru vorbí câte-va cuvinte romanesc.

Din intemplare stateam chiar langa unu capitanu, candu Domnitoriulu vení la elu si-lu intrebà:

— Numai unu capitanu e de fatia?

— Unu capitanu si unu colonelu au concediu, — respunse capitanulu.

Anim'a mea palpítá de bucuria si de o placere cerésca, audíndu pe Domnitoriulu romaniloru vorbindu romanesc, — si vedíndu pre ostasii romani facandu exercitíe inaintea mea.

Súvenirea acestei díle va remané multu tempu in memori'a mea.

Dupa miédia-di asistaramu la o alta festivitate. Societatea academica tienù siédinti'a sa publica in anulul acést'a. Siédinti'a se tienù in sal'a cea mare a universitátií, unde si senatulu tiene adunárele sale. Sal'a fu plina de ascultatori. Vedíuramu si câte-va dame, între cari vedíuramu cu bucuria pre dómn'a Maria Rosetti. In midiloculu salei la o mésa ocupau locu

membrii academiei, cari se adunara in anulul acést'a la Bucuresti.

Cam la trei óre unu „sê traiésca“ freneticu anuntíá sosirea Domnitoriului. Peste câte-va minute betranulu Eliade, parintele literaturii romane conduse in sala pre Domnitoriulu Romaniloru, carele ocupà numai decâtu loculul presidialu, — éra de dóue laturi langa Mari'a sa se asiodiara dnii Eliade si Laurianu. Dupa aceste dlu Eliade salutà pre Domnitoriulu si-lu rogí sê presidieze la siédinti'a de adi, — domnitoriulu deschise adunarea prin o cuventare, apoi dlu Laurianu reportà despre activitatea societátií in decursulu anulului trecut; amintí cá la concursulu pentru gramatic'a cea mai buna s'au adunatu trei opuri, dintre cari unulu se va si premià. Epistol'a ce contine numele autoriului inca nu s'a desfacutu, dar precum sê dá cu socotélu a autoriulu gramaticii premiate e celebrulu nostru filologu dlu Timoteu Cipariu.

Apoi se scolà dlu Hodosiu si intr' unu limbagiu elocinte vorbí despre literatura si bele arte, — in fine dlu V. A. Urechia tienù unu discursu pré interesantu despre asemenarea díalectului friuleanu cu limb'a romana.

Si cu aceste siédinti'a se incheià. Domnitoriulu inainte de a plecá, adresà câte-va cuvinte gratulatórie catra ambii domni disertatori.

In numerii venitori cetitorii acestei foi voru primi impartesíri mai speciale despre tóte siédintiele tienute in decursulu acestoru dóue luni. Unu membru alu societátií academice avù fragedímea de a-mi promite acést'a.

Pe anulul acést'a societatea si-a inchiaiatu siédintiele sale, si membrii de dincolo de Carpati s'au rentorsu a casa. In ultim'a siédintia se alesera trei membri noi, si a nume dnii Cogalniceanu, Papiu Ilarianu si G. Sionu.

Despre teatru inca v'asiu scrie bucurosu ceva, dar inca nu s'a deschisu. Celebrulu Millo a anuntiatu pe dominec'a venitória o representare in folosulu armelor. Regretámu inse, cá acést'a representare — la care aru fi participatu toti artistii romani mai renumiti, — nu s'a potutu tiené, fiindu cá teatrulu chiar acuma se reparéza si nu e inca gata.

Totusi dlu Millo afindu, cá acuma petrecu multi romani din Transilvani'a la Bucuresti, carii aru dori sê-lu védia pe scena, — avù graciositatea a improvisá alalta eri o representatiune in teatrulu germanu.

Dlu Millo jocà de asta-data dóue piese mici, Chira Nastasia si Barbu Ioutariulu, — ambele roluri de fortia ai dsale. Nu e de lipsa sê vi spunu, cá teatrulu érá plinu. Dlu Millo ni desvoltà talentulu seu frumosu in sér'a acést'a in dóue genuri contrarie. In ambele fu escelinte, in ambele stórse admiraliunea si aplausele frenetice ale publicului, — si noi carii nu mai avuramu fericirea a-lu vedé pan' acuma ne convinseramu cu multa placere, cá tóte laudele si apretiuirile câte le audíramu despre talentulu dlui Millo, n'au fostu esagerate.

Millo este unu artistu mare, unu genú originalu romanu, — dinsulu a creatu multe caractere cari voru trai in eternu.

Millo e unicu in feliulu seu pe scen'a romana, si loculul seu nu se póte supliní prin altulu.

Inchiaz aceste orduri cu o scire pré interesanta. Dlu Millo avù fragedímea d'a ni promite, cá in anulul venitoriu va marge cu o trupa spre a arangia câte-va representári între fratii sei de dincolo de Carpati.

Ioáifu Vulcanu

Conversare cu Redactorulu.

(D'in tier'a Ouasiului. — Cine sê converseze cu cetitoriele. — Invitare la santire de besereca. — Balu romanescu in Bicsadu. — Unu satocu ungurescu. — Ritulu orientalu, — Cantori, glasuri si disarmonia. — Predica buna dar' lunga. — Urări. — Tentatiune de aplausu in altariu. — „Mironositiele“ in altariu. — Osianii cu tasc'a. — Prandiū, dupa care romanu multi flamendi. — Merinde! — Pulbere si fumu. — 2. mamu de balu. — Aprehensiuni, bosumflări. — Romaneutiile frumose. — 2. dialoge. — Lipsa de toaste.)

„Hēptu“ acumu sosii acasa d'in tier'a Ouasiului, si me puseii, d'ocale“ sē-ti si criu inca sub impresiunea viua a celoru vedute si patite acolo. Ti marturisescu d'ocale si aceea, cā eu mi-propusesemu d'in capulu locului a conversā cu frumosele si dragalasiile cetitorie ale „Familiei“ despre cele ce amu vediatu si patitu intre fratii osianii; dar' me cugetai mai bine, si affai, cā va fi cu cale, sē nu-ti facu vre unu ghimpu de jalu-sia; peste aceste, iubite umice, nu-mi e rusine neci ca cātu si neci me temu cā ti-voiu vatemā modesti'a, deca ti voiu lasā tfe acēsta rola, in care esci mai dedatu si ai mai multa glibaciā — — pōte si mai multu interesu. . . .

„A fostu ce a fostu, cā de n'a vutu fi, nu s'a vutu pomeni“: amu fostu si eu inviatu pe diu'a de S. Maria mica la santirea beserecei de Prilogu, in tier'a Ouasiului, si aveamu scire — nu inse si invitare, — cā in aceea-si diua, ser'a, se va tienē in Bicsadu la scalde si unu balu nationalu romanescu in folosulu studintiloru lipsiti, — celu d'antaiu balu romanescu in comitatulu Satumarc. Me pusera dara peccatele, de me luiai intr'acolo. Alu doile satu in tier'a Ouasiului, pe d'in catrau amu intratu eu — mergandu pe la Seini — a fostu Prilogulu, tient'a caletoriei mele, unde amu intratu trecandu prin unu satocu ungurescu destulu de prostu, anume Joaresiu, carele se tiene de opidu, numai pentru cā d'in candu in candu cade in elu cāte unu tērguletiu.

Santirea sēu mai bine: binedicerea beserecei s'a celebratu prin Dlu protopopa districtualu Erdősiu, asistandu inca vr'o 5—6 preoti si doi diaconi. Ritulu nostru orientalu intru tote e maiestosu si frumosu, dar' Ddieu sē ni ierte peccatele, potere-aru fi in multe si mai scurtu! Mai adauge, cā unii si-afila placerea a-lu lungi si intinde si mai tare de cumu e. Era aproape de 12 oru, pe candu se incepū liturgi'a. Cantori au fostu multi, disarmonia si mai multa. Glasuri bune, dar' apucā si smāceā unulu dela altulu fara neci un'a ordine, fara neci un'a disciplina, pe lungu si subtire ca o jārebia de fuioru. Apoi glasurile pe rusia ni schimoseau accentua-rea bieteii limbe, cātu ti-erā mai mare mil'a de ea.

Predic'a la acēst'a ocaziune o-a rostitu Dlu Darabantu, pré demnulu parocu de Târsoltiu. Ti-marturisescu sinceru, cā — de si eramu flamendu ca unu lupu, o-amu ascultat cu atentiune pana in capetu, pentru cā a fostu buna, ci aru fi fostu destulu sē tiena un'a ora, era nu un'a si jumetate. In capetulu prediceii a facutu Dlu concionante rogatiuni sēu mai bine urări: pentru patriarculu, imperatulu, episcopulu, paroculu, poporulu parochialu si protopopulu districtualu. Mai frumose au fostu urările pentru imperatulu si episcopulu. Eramu pe aci sē aplaudezu, candu dīse concionantele, ca sē ajute Ddieu innaltiatului Imperatu, Regeneratoriului natiunei Romane d'in Austri'a, si sē-lu indemne si mai departe, ca sē devina pentru noi unu alu II-le Traianu!

— Sē-i aplaudāmu, frate, dīsei incetu cātra vecinulu meu.

— Ia sam'a cā esci in besereca, si inca chiaru in altariu, respunse elu.

— Dar' ce cauta atâtea dame aici in altariu.

— Mironositiele? Dar' unde se stee? Vedi cā nu poti aruncā unu acu in nai'a beserecei de osianii acesti cu tasele. Dar' sē nu toimu in besereca, cā ne va audī pop'a! . . .

— Bine, sē ascultāmu dara!

Ad vocem Osianii cu tasele. Osianii porta tasee de tureacu cu o predilectiune, in cātu neci candu mergu la besereca nu le lasa acasa. Ma se pōte dīce cā tasc'a se tiene oreccumu de imbracamintea loru serbatoresca. Candu merge osianulu la besereca, striga cātra muiere.

— Tu borēsa! ada-mi tasc'a, sē me imbracu, cā me ducu la besereca!

Abiē si abiē camu dupa 3 ore osīramu dela besereca.

Pe la 4 ore ne puseramu la mēsa, adeca s'a pusu cine s'a pusu si cine a incaputu; cā-cū Dlu Parocu localu Babiciu a avutu bunavointi'a de a invitā ospeti cāti frundia si érba, si apoi pe langa tōta bunavointi'a Dniei Sale multi au remasu si dupa prandiū flamendi cumu se cade, sēu mai bine cumu nu se cade.

Dupa ce a trecut prandiulu, mi-dīse unu amicu :

— De merge asiē treb'a in tier'a Ouasiului si pe aiure, apoi de alta data va fi bine a ni pune morinde, candu vomu mai veni incōce.

— Dar' vedi cā ei, osianii, sunt mai intiepti de cātu noi, cā de si sunt a casa, in tier'a loru, tōtu si nu mai depunu d'in grumadi tascuti'a. Bagu-sama si la besereca si-ducu merinde.

Cātu ti-ai bate in palme se si strafornā o odaia in sala de jocu. Dar' ce sē vedi? O confusiune babilonica si unu sīru de dispute in tōte părțile. Unii d'intre ospeti voieau a merge la balu la scaldele de Bicsadu, alii — mai alesu consangeniū parocului localu — voieau ca balulu sē se tiena acolo in Prilogu, de si poteau vedē, cā nu e locu aptu si comoditate, de locu. De fome calea valea, cā ace'a s'aru fi potutu molcomi si cāte cu o inghititura de pulbere, cu care cei ce au remasu acolo, — mai alesu in sal'a de jocatu — erau p' aci sē se innece.

Pare cā e blastemu, ca in tote trebele romanesci sē fia neintelegere si desbinare. Aici inca s'a intemplatu asia. Si enu gāci pentru ce? Pentru cā nu s'au potutu invoi; cine sē fia mam'a balului? Intru inceputu, precumu amu audītu, erā sē fia mam'a balului, planisata de multisiuru, Domn'a de Anderco, apotecaresa in Negresci, — mai tardiu apoi se dechiarara cei mai multi d'intre spriginitorii ideei balului, cā dieu va fi mai bnnu locu de balu la scaldele dela Bicsadu, de sine urmandu, cā Domn'a Ana de Napoianu, ca locuitoria in locu in Bicsadu, avea in acestu casu sē duca rol'a de mam'a balului. Dar' feri Dne, ca sē se pota romanii intielege, si bateru la unele casuri de petrecere.

Sē fii vediatu aprehensiuni si bosumflări, candu erā vorba in Prilogu, ca se mergea ospetii pe sera la balu la scaldele de Bicsadu, sēu sē remana acolo? In urm'a urmeloru spre inserata camu jumetate d'intre ospeti paresira Prilogulu si mersera la Bicsadu, unde cine si cāti au fostu si cumu s'au petrecutu, nu-ti potu spune, cā unele pedece neinvingivere me constrinsera sē-mi punu dorulu, de a merge la Bicsadu, in cuica.

Fui dara condamnatu a me urī si a inghitī la pulbere o nopte lunga intregu in edificiuulu parochialu de Prilogu, ne avendu neci bateru unde siedē cu trēba buna.

Se întielege, că vei fi curiosu, a sci: cumu a decursu aici petrecerea de jocu, si a cunosce frumosele romancutie, ce se luptau cu nuorii de pulbere si de fumu d'in pipele osianiloru ce se imbuldiau cu de-ata-ri'a in sala de jocu? Afla-ti, frate, si respunsulu in cele dîse, in parte. Cătu pentru romancutiile frumose, ti-potu spune, că ai fi avutu de unde alege, că-ci care de care erau mai frumose, cu fete cu neveste: dar' candu ai fi voitu aeve a alege, ai fi venitu in perplesitate.

D'in intemplantare amu fostu martoru unui dialogu scurtu, ce curgea intre doi juni:

— Cea mai frumoasa d'intre tote frumosele nu e aici!

— Cine a fostu, rogu-te, amice? Eu abie o-asi fi potutu alege d'intre atâtea.

— Dnisior'a Rosa S. dela Arduşatu!

— Intr' adevoru, amice, ea a fostu nu numai cea mai frumoasa, dar' totu odata si întielecta, că a mersu de aici d'in norii acesti de pulbere si de fum — la Bicsadu. Numai cătu ornamentele cele in triculu un-gurescu nu-i siedeau pré bine! . . .

— Dreptu ai! Le-aru fi potutu lasá pentru damele magiare.

Unu altu dialogu si mai picantu inca curse in apropiare-mi:

— Cine e dam'a cea eleganta, in vestmentulu celu de metasa negra, sanetosa si rumena, ca o vietia fericita? întrebá unu barbatu de altulu.

— Pré mare lauda i dai, domnulu meu! Afa inse, că ea e soci'a aceluia cu carele vorbesci, respunse întrebátulu.

— Ah, mi pare bine că amu norocire!

— Detto!

Ti-voiu mai face cunoscute inca câteva frumose, dupa nume. Mi-pare reu, că nu sci numele tuturoru. Fostu-au dara între celelalte: Dnisior'a Teresia de Fabianu dela Jidani, Dnisior'a de Berinde dela Certeze (in tier'a ouasiului), Dnisiorele de Demianu dela Negresci (dto), Dnisior'a de Popu dela Calinesci (dto), Dnisior'a Marta Sincai dela Borhidu, Dnisior'a de Romanu, dna Ilca Romanu dela Chiusbaia etc.

La acést'a ocaziune toastele au lipsitu cu totulu. Omulu flamendu nu are voia neci a toastá. Spunu că a fostu tótusi unu toastu tienutu de unu magiaru in limb'a sa, dar' eu nu lu-amu audítu

Pe demanetia tuturoru li-para reu, că nu au mersu la balu la Bicsadu. Somesianulu.

Gemenii de la Siam.

(cu ilustratiune pe pagin'a 399).

Renumitii frati gemeni de Siam, anume Shang si Eng, cari din nascere sunt lipiti unulu de altulu si cari traiescu nedespartiti pana astadi, in dilele aceste si-au aretatu dorintia de a se despartí prin operatiuni chirurgice. Acesti gemeni in anii 1827 si 1828 umblandu prin orasiile cele mari a le Europei au produsu o mare curiositate si cascigandu o suma mare de bani s'au dusu in Americ'a, unde in Carolin'a nordica si-au cumparatu o proprietate intinsa; s'au facutu proprietari mari si s'au casatoritu luandu doue surori de la cari au avutu amendoii câte nóa copii. Acum fiindu in etate de 59 de ani, au inceputu a gandi că mórtea unuia pote causá mórte si celuilaltu si s'au otaritu a merge la Parisu, ca operatorii de acolo sê-i taie de

catra olalta. Carnea ce-i léga de olalta e aprópe de anima si plamani si e de 10—12 degete de grósa. Ambii fratii in unulu si acelaşi momentu au unu singuru simtiementu, simtiescu un'a si aceiasi impresiune in nervi si in corpu, din care cauza si operatiunea se crede a fi imposibila. Acést'a scire are se cauzeze mare curiositate in tóta Europ'a. Alta cauza si cea mai importanta pentru ce voiescu acesti gemeni a se despartí este politic'a. Shang este intru tóte credinciosulu uniunei, éra Eng a fostu totudéun'a secesiunistu, acésta diferentia de pareri li-a amaritu viétia intr'atát'a, încátu numai se póte amari o viétia a unoru omeni impreunati intru tóte unulu de altulu. De óre ce dara politic'a le despartí sufletulu de olalta, acum'a n' au alta dorintia, decátu sê fia despartiti si corporalmente; deci au mersu la Farisu sê se usedie de desteritatea renumitulu medicu Dr. *Nelaton*, carele la 1863 a fostu mediculu lui Garibaldi. Altmintea in totu casulu va trebui sê se faca operatiunea, cu atátu mai vertosu, fiindea in fie care minutu se póte întemplá mórtea unui-a séu altui-a dintre ei.

Pe langa tóte, că medicii cei mai espteri afirma, cumca despartirea loru se va poté esecutá fara periclu, totu-si luandu in consideratiune, că acesti doi frati suntu din nascere legati deolalta, abie se póte cugetá grosav'a dorere, ce au a suferi cu ocaziunea operatiunei — De sine se întielege, că fiecare are numai câte o mana, carea inse o póte întrebuintia dupa placu.

CE E NOU?

△ (*Hymen.*) Cununa damiceleloru romano din Selagiu si-pierdú flórea cea mai frageda, margaritariulu celu mai scumpu. In 2 sept. c. n. a. c. se întomplá cununi'a pré nobilei si frumósei dsióre *An'a Lobontiu* fic'a bravulu protopopu romanu din Giurtelecu, cu zelosulu june Simeone Marincasiu, teologu absolutu de Blasiu. É demnu de amintitu, că nunt'a acést'a fu un'a d'intre acele, pré cari ni place a le numi — *rari*. Fu splendida in tóta privintia, plina de entusiasmu curatu patrioticu, plina de inflacarare natiunala. — Din parte-ne le uramu fericire si viétia îndelungata.

△ (*Crisa ministeriala.*) Dincolo de Lait'a a disparutu tóta ordinea. Cris'a ministeriala inca durézia in continuu; foile semi- oficiale s'au scolatu cu sile rele in contra ministriloru; ministrulu debaca in contra locutenintelui, locutenintele in contra ministrulu si asié mai departe; unele diurnale amplu colóne întregi, de ast-feliu de nimicuri, cari se referescu la diverginti'a escata între nesce ómeni privati. Cu unu cuventu, de candu a abdîsu Auersperg, scirile din Vien'a se vedu a fi totu mai întortocate. — Este mare necasu, că nu se capeta ministru in loculu lui Auersperg, ba se vorbesce, că neci acesti, cari suntu inca nu voru a-si mai tiené portfoiulu. Unele foi aducu faim'a, că Kellersperg si Rajner ar fi fostu imbiati cu presiidiulu ministeriale, ba inca si de Schmerling este vorba.

△ (*Diurnalulu Bohemia*) díce: „Baronulu Kellersperg s'a dechiaratu, cumca elu a fostu imbiatu cu portfoiulu ministeriale, inse elu nu va voi neci odata sê faca parte dintr'unu ministeriu, a cărui membri suntu Herbst si Hasner.

△ (*Necrologu.*) Joane Munteanu, protopresviterulu cerculu Buteniloru, la 8 sept. st. v. in urmarea unui morbu grabnicu, ce-lu ajunsé pe cale mergandu

catra Aradu spre a se consultá asupra deputatiloru alegandi la congresulu natiunale bisericescu, a trecutu la cele eterne in etate de 54 de ani. Fia-i tierin'a usior'a si memori'a neuitata!

△ (*Senatulu Romaniei*) dupa ce in siedinti'a publica de la 2 oct. a sfarsitu lucrarea cea mare, natiunale si comerciale a cailoru ferate, a trecutu in sectiuni si a lucratu cele doue legi votate de Adunare: contingintele anuale alu armatei si nou'a catagrafia a venituriloru fondiare. In sedinti'a de la 3. se votara amendoué aceste legi, cea d'antéia cu 41 voturi contra doue, si cea de pe urma cu unanimitate, si dup' aceea, conformu dorintiei si a trebuintei marei maioritati a senatoriloru, se curmara lucrarile Senatului pentru acésta sesiune extraordinarie prin urmatoriulu mesagiu. „Domniloru Senatori. Convocandu-ve in sesiune extraordinara ca se me conformu art. 95 din Constitutiune si ca se ve punu cu o ora mai nainte in pusetiune d'a dotá tier'a cu drumuri de feru, sciamu cá ve espunu la unu mare sacrificiu, acel'a d'a parasí interesele d-vóstra agricole in timpulu celu mai emiunte. Grab'a ce ati pusu d'a respunde la apelulu meu, si activitatea ce a domnit in lucrarile d-vóstre, au fostu satisfactiunea cea mai vie ce ati pututu da tieresi mie, pentru care ve multiamescu din anima. Acumu, domniloru Senatori, dupa ce v'ati facutu datori'a, in interesulu binelui publicu, puteti a ve întorce in districtele d-vóstra si a ve ocupá de interesele d-vóstra, sicuri fiindu cá Prea Puterniculu va bine-cuventá ostenelele ce v'ati datu, atâtu ca cetatiani câtu si ca parinti de familie. Sesiuna estraordinarie a Senatului este inchisa.“

Din strainetate.

△ (*De la frontierele Turciei*). De candu a sositu Omer-Pasia in Scutari s'a restabilitu ordinea. Elu a luat dispusetiuni fórte energice si intre altele a publicatu urmatórea proclamatiune: „1. Sê nu dee nimine unu adapostu unui omu, care este urmaritu de politie; 2. in casu de o cërta sê se adreseze la judecatorii si sê nu-i faca nimine insusi dreptatea, cumu s'a intemplat de atâté ori; 3. dupa rugaciune de sér'a sê nu éa nici unu Turcu la ulitia, si suntu interdise tóte adunările in apropierea mosicelor; 4. bazarulu trebuie sê fia iluminatu tóta nóptea. Patrulé mari se gasescu diu'a si nóptea pe strade.“

△ (*Lucrurile din Bulgari'a*) sunt fórte triste. Tóte sioselele sunt pline de insurgenti si chiar pe drumurile la Rodosto, Galipolis, Enos etc. nu mai este sigurantie fiindca si acolo se gasescu bande mici, care prada pe toti caletorii. — Sunt acum'a câte-va díle, de candu au trecutu prin orasiulu Varn'a 100 de care cu munitiune, care venise de la Constantinopolu si care mergea la Ruscicu; parculu artileriei consta din 72 tunuri de unu mare calibru.

△ (*O scrisóre privata din Chisinêu*) care a sositu aice, istoriscescu, cá o multime de trasuri cu proviantu au pornitu de la Odes'a si sunt acuma pe drumu la Prutu. Mai díce acésta scrisóre, cá guvernatoriulu de Odes'a, generalu Cotiebué, ar fi fostu incognito in Ismail si Chilia.

„C. de I.“

Gâcitura de siacu.

De Alesandra Popovicu.

a-	can-	du-	treci	te,	na,	sa,	tia
ti'a,	pia	min-	iu-	a-	Pe-	Candu	ju-
ta-	ti	vié-	mica	mand-	ei	'u pus-	Lui-
Tre-	bu-	cam-	Cu-a	te	flo-	s'a	te
ui-	tória,	pes-	ra	a-	o	se	ce
ne	cu	tá!"	o	re,	Lui-	-i	na
Tie-	me	sa-	rin-	in	gá,	„Tu-	Dî-
vi-	pa-	nendu	Nu	tórie :	te,	ma-	ro-

Se póte deslegá dupa saritur'a calului.

Deslegarea gâciturei de siacu din nr. 29.

Riurelu a tale unde

Se 'nnoiescu neincetatu,

Vêlu-ti vechiu totu se ascunde,

Tiermu-ti spume nóue-lu batu.

Chiaru si suspinele mele

De ce mergu se innoiescu,

Inse nu decurgu din ele,

Fara numai se marescu.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domniorele: Mari'a Murgu nascuta Muresianu, Emilia Calimanu nascuta Conza; Elisabet'a Olteanu, Hersilia Magdu si Maria Ternovanu; si de la domnii Tom'a Rosiescu, Vasiliu Popu si Simionu Micu.

POSTA REDACTIUNEI.

Dlul J. P. in Jebelu. Din tablourile „Familiei“ nu potemu serví numai cu cele trei din urma, cá-ci din „Rentornaru lui Davidu“ nu mai avemu esemplarie.

La mai multi. Tabloulu celu nou „Inaugurarea societatii academice“ este gat'a; in septeman'a viitorie vomu incepe espedarea; éra „Panteonulu“ lu-vomu espedá numai catra finea lunei curinte.

Proprietariu, redactoru respundiatoriu si editoriu: IOSIFU VULCANU.

S'a tiparitu in Pest'a 1868. prin Alesandru Kocsi. Piat'a de pesci Nr. 9.